

R O Z S U D O K V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Anny Žákovej a členiek senátu a JUDr. Violy Takáčovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobcu **Ú. N.**, proti žalovanému **Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny**, Špitálska č. 8, Bratislava, **o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného** číslo AA/2008/1153/3509/OISS zo 7. februára 2008, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č.k. 11S/14/2008-56 zo 14. mája 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 11S/14/2008-56 zo 14. mája 2008, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného č. AA/2008/1153/3509/OISS zo 7. februára 2008 ako i rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Trenčíne č. 30994/2007/OSZ/Ro z 5. decembra 2007, podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“, ktorým bola žalobcovi uložená povinnosť zaplatiť odvod v sume 159 600 Sk za nesplnenie povinného podielu zamestnávania počtu občanov so zdravotným postihnutím podľa § 9 ods. 1 písm. a/ zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti (ďalej len „zákon službách zamestnanosti“). Krajský súd

po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie nie je v súlade so zákonom pre nesprávny právny názor žalovaného.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že predmetom preskúmania krajského súdu bola zákonnosť rozhodnutia žalovaného ako i prvostupňového správneho orgánu o povinnosti zaplatiť odvod za nesplnenie povinného podielu zamestnávania počtu občanov so zdravotným postihnutím podľa § 9 ods. 1 písm. a/ zákona o službách zamestnanosti. Žalobca zamestnával v roku 2006 len 16 zamestnancov a 202 osôb v štátnej službe podľa zák. č. 73/1998 Z.z. Z ustanovení zákona o službách zamestnanosti vyplýva, že zamestnávateľ, ktorý zamestnáva viac ako 20 zamestnancov, má určité povinnosti v súvislosti so zamestnávaním zdravotne postihnutých občanov, pričom § 3 a § 4 definuje pojem „zamestnávateľ“ a „zamestnanec“ pre potreby tohto zákona. Túto povinnosť žalovaný vo svojom rozhodnutí posúdil nesprávne, keď považoval všetky fyzické osoby v služobnom pomere aj pracovnom pomere u žalobcu za „zamestnancov“ podľa § 4 ods. 2 zákona o službách zamestnanosti. Je zrejmé, že služba v policajnom zbore nepatrí medzi činnosti, ktoré môžu byť obsadzované prostredníctvom sprostredkovania zamestnania podľa toho zákona, nakoľko policajtom, podľa zákona o štátnej službe príslušníkov, môže byť štátny občan Slovenskej republiky starší ako 18 rokov, ktorý o prijatie písomne požiada, a okrem iných predpokladov je zdravotne, telesne a duševne spôsobilý na výkon služby. Policajta nemožno považovať za zamestnanca pre účely zákona o službách zamestnanosti, pretože z povahy ním vykonávanej činnosti vyplýva, že nemôže byť obsadzovaná prostredníctvom sprostredkovania zamestnania podľa zákona o službách zamestnanosti, pretože policajti nie sú zamestnanci štátu a žalovaný len plní úlohy zamestnávateľa, a preto nemá povinnosť vo vzťahu k počtu policajtov zamestnávať príslušný počet občanov so zdravotným postihnutím podľa § 63 ods. 1 písm. d/ zákona o službách zamestnanosti a ani riešiť vec náhradným plnením podľa § 64. Krajský súd dospel k záveru, že túto povinnosť má žalobca len ako zamestnávateľ tzv. občianskych zamestnancov, o počte ktorých podal samostatný ročný výkaz a keďže ich nezamestnával viac ako 20, nevyplývajú mu zo zákona o zamestnanosti žiadne povinnosti. Keďže žalovaný vo veci dostatočne zistil skutkový stav, ale vyvodil z neho nesprávny právny záver, krajský súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil vec žalovanému na nové konanie a rozhodnutie. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal, pretože mu trovy nevznikli.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný odvolanie. Odôvodnil ho tým, že ustanovenie § 4 ods. 1 zákona o službách zamestnanosti, čo sa týka odborného pracovného pomeru odkazuje napríklad na § 226 ods. 2 Obchodného zákonníka a na zákon č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe príkladmo a neuvádza tam všetky osobitné zákony obdobných pracovných pomerov. Podľa jeho názoru ak zákon č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície (ktorý je osobitným zákonom), podľa ktorého príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky vykonávajú činnosť sú v služobnom pomere a štátnu službu vykonávajú v služobnom úrade, tak týmto osobitným zákonom je aj citovaný zákon č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe. Tvrdí, že zamestnanci riadiaci sa týmto zákonom sú štátnymi zamestnancami v služobnom pomere, ktorí vykonávajú štátnu službu v služobnom úrade. Preto ak zamestnanci, ktorí sa riadia zákonom č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe sú zamestnanci v obdobnom pracovnom vzťahu, tak aj zamestnanci riadiaci sa zákonom č. 73/1998 Z.z. sú v obdobnom pracovnom vzťahu. Iný vzťah podľa jeho názoru neexistuje. Žalovaný na základe uvedeného preto nesúhlasí s názorom príslušného súdu, že žalobca nie je zamestnávateľom príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, a títo nie sú jeho zamestnancami. Žalovaný poukázal aj na ustanovenie § 4 ods. 2 zákona o službách zamestnanosti a tvrdí, že tento odsek sa týka sprostredkovania zamestnania, nie však zamestnanca podľa § 4 ods. 1 okrem iného v obdobnom pracovnom pomere, ktorých je zamestnávateľ povinný započítať do stavu všetkých svojich zamestnancov, teda aj civilných pre plnenie povinností, ktoré mu ukladá zákon o službách zamestnanosti ustanoveniami § 63 resp. § 64 alebo § 65. Ak by žalovaný mal názor krajského súdu v tomto smere považovať za právne správny, v ustanovení § 63 zákona o službách zamestnanosti by musela byť vymedzená skutočnosť, že daná povinnosť sa nevzťahuje na zamestnancov zamestnávateľa, tak ako to vyplýva z jeho ustanovenia § 4 ods. 2. V konečnom dôsledku zákon o službách zamestnanosti nevyklučuje možnosť sprostredkovať aj také zamestnanie a následné prijatie uchádzača o zamestnanie, ktorý by si na základe odporúčenia takého zamestnanca zo strany úradu splnil kritériá prijatia podľa § 14 zákona č. 73/1998 Z.z., t.j. bol by psychicky, telesne aj duševne spôsobilý na výkon takejto činnosti. Na základe uvedených skutočností mal žalovaný za to, že pri posudzovaní veci nepochybil, vychádzal z ustanovení zákona o službách zamestnanosti, ktorý je platný a účinný a žiadal, aby Najvyšší súd opätovne vec prejednal, zhodnotil všetky poznatky týkajúce sa predmetnej veci, napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a jeho rozhodnutie ako zákonné v celom rozsahu potvrdil.

Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu trval na tom, že žalovaný sa vo svojom rozhodnutí nevyrovnal s jeho námietkami, ktorými poukázal na zákon č. 73/1998 Z.z. na základe ktorého môže prijať do služobného pomeru iba osoby so zdravotnou, duševnou a telesnou spôsobilosťou. Z tohto dôvodu sa nestotožňuje ani s odvodmi, nakoľko povinnosť dodržiavať príslušné ustanovenia zákona č. 73/1998 Z.z. je jednoznačná a nespochybniteľná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa ust. § 246c O.s.p. v spojení s ust. § 10 ods. 2 zákona preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle ust. § 246c v spojení s §§ 211 a nasl. a dospel k názoru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 5/2004 Z.z. zamestnávateľ na účely tohto zákona je právnická osoba, ktorá má sídlo alebo sídlo svojej organizačnej jednotky na území Slovenskej republiky, alebo fyzická osoba, ktorá má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt a ktorá zamestnáva fyzickú osobu v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu.

Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 5/2004 Z.z. zamestnanec na účely tohto zákona je fyzická osoba v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu.

Podľa § 4 ods. 2 zák. č. 5/2004 Z.z. v znení platnom do 30. apríla 2008, za zamestnanca na účely tohto zákona sa nepovažujú zamestnanci cirkví a náboženských spoločností, ktorí vykonávajú duchovenskú činnosť.

Podľa § 63 ods. 1 písm. d/ tohto zákona zamestnávateľ je povinný zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím podľa § 9 ods. 1 písm. a/, ak zamestnáva najmenej 20 zamestnancov a ak úrad v evidencii uchádzačov o zamestnanie vedie občanov so zdravotným postihnutím podľa § 9 ods. 1 písm. a/ v počte, ktorý predstavuje 3,2% z celkového počtu jeho zamestnancov.

Podľa § 14 ods. 1 písm. a/- d/ zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru (za policajtov sú v zmysle § 1 a 2 tohto zákona považovaní aj príslušníci ZVJS) policajtom môže byť štátny občan Slovenskej republiky starší ako 18 rokov, ktorý

o prijatie písomne požiada, je bezúhonný, je spoľahlivý, spĺňa stupeň vzdelania určený na výkon funkcie, do ktorej má byť ustanovený alebo vymenovaný, je zdravotne, telesne a duševne spôsobilý na výkon služby.

Podľa § 14 ods. 4 zákona o štátnej službe príslušníkov zdravotná spôsobilosť v prijímacom konaní sa preukazuje lekárskeho posudkom na základe vyšetrenia občana lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo v pôsobnosti ministerstva. Zdravotnú spôsobilosť posudzuje služobný posudkový lekár podľa § 222.

Z uvedených ustanovení zákona o službách zamestnanosti vyplýva, že zamestnávateľ, ktorý zamestnáva viac ako 20 zamestnancov, má určité povinnosti v súvislosti so zamestnávaním zdravotne postihnutých občanov, pričom v § 3 a § 4 definuje pojem „zamestnávateľ“ a „zamestnanec“ pre potreby tohto zákona. Odvolací súd sa stotožnil so zistením krajského súdu, ktorý po preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného dospel k právnomu názoru, že žalovaný vo svojom rozhodnutí posúdil túto otázku nesprávne, keď považoval za zamestnancov aj príslušníkov ZVJS. Takýto postup žalovaného je nezákonný z dôvodu, že z ustanovenia § 4 ods. 2 je zrejmé, že služba v policajnom zbore nepatrí medzi také činnosti, ktoré môžu byť obsadzované prostredníctvom sprostredkovania zamestnania podľa tohto zákona. Ku vzniku ich služobného pomeru je potrebné splniť ďalšie zákonom č. 73/1998 Z.z. predpísané podmienky. Žalobca preto vo vzťahu k príslušníkom ZVJS nie je zamestnávateľom v zmysle § 3 zák. č. 5/2004 Z.z., len plní úlohy zamestnávateľa. Zamestnávateľom v zmysle uvedeného ustanovenia je iba vo vzťahu k tzv. „občianskym“ zamestnancom.

Zhodne so žalovaným správnym orgánom a krajským súdom aj odvolací súd je presvedčený, že podľa citovanej právnej úpravy platnej v roku 2006, policajta (príslušníka ZVJS) nemožno považovať za zamestnanca pre účely zákona o službách zamestnanosti, pretože policajti nie sú zamestnanci v pracovnom alebo v obdobnom pracovnom vzťahu. Policajti sú zamestnanci štátu a žalovaný len plní úlohy zamestnávateľa a preto nemá povinnosť vo vzťahu k počtu policajtov zamestnávať príslušný počet občanov so zdravotným postihnutím podľa § 63 ods. 1 písm. d/ zákona o službách zamestnanosti.

Odvolací súd nezistil dôvod, pre ktorý by bolo možné spochybniť správnosť napadnutého rozsudku, preto ho podľa § 219 OSP potvrdil.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol tak, že úspešnému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, lebo si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil a žalovaný právo na ich náhradu nemá (§ 224 ods. 1 OSP a § 250k ods. 1 OSP).

P o u ě n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 17. decembra 2008

Anna Žáková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová